

Á slóðum Ref-sins 2015-2020

First they ignore you, then they laugh at you, then they fight you, then you win.

Mahatma Gandhi

Á slóðum Refs-ins

Glögg mynd, gagnsæi, traust Forsenda sjálfbærra fjármála

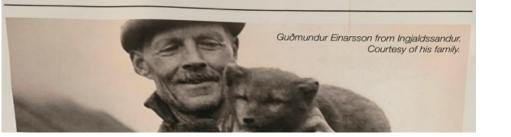
REF

Rannsóknaverkefni á sviði eftirlits og fjármálamarkaða

Kennsluefni tekið saman á grundvelli rannsóknarstyrks frá Námsstyrkja- og rannsóknarsjóði Félags löggiltra endurskoðanda

REF- kennslukverinn fjalla um þær grundvallarbreytingar sem eru að verða á sviði fjármálaræða og reikningsskila viðmið sem byggja á greiningum á aðdraganda alþjóðlegu fjármálakreppunnar – inhverfi. Hvort sem þeir tengjast í gegnum umhyggju, natur eða einfaldlega það að komast af, þá eru refirnir og mennirnir á íslandi þeir sömu: Íslendingar.

Að leika sér með fé annarra

BENEATH THIS MASK THERE IS MORE THAN FLESH. Beneath this mask there is an IDEA, Mr. Creedy, and ideas are bulletproof.

V FOR VENDETTA

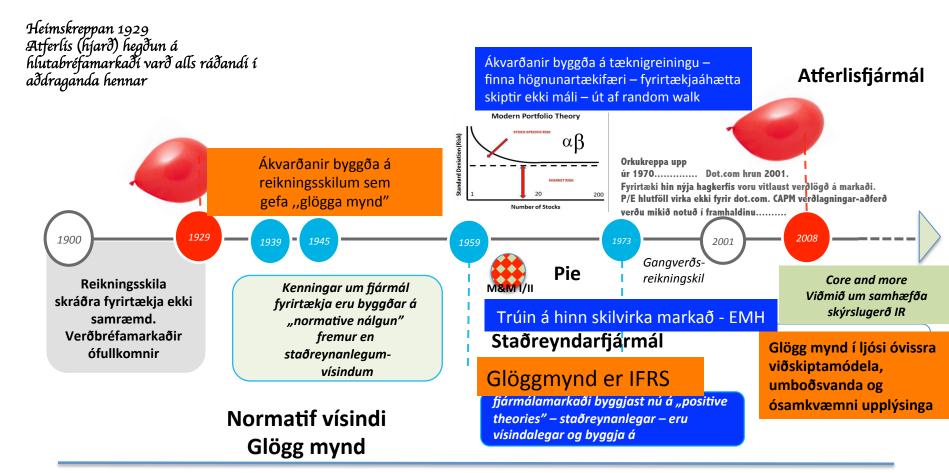
Réttar upplýsingar "skipta öllu máli"

Katrín Jakobsdóttir, formaður VG og forsætisráðherra, flutti ræðu á flokksráðsfundi VG á Seltjarnesi, sem hófst í dag.

¶ Ritstjórn Kjarnans ① 7. febrúar 2020

Saga fjármála út frá sögu vesturlanda síðustu 117 ár

lðnbylting, viðskipti á mlli landa, viðskipti með hlutabréf á ófullkomnum verðbréfamarkaði

..THE AMERICAN DREM – hliðaráhrif Marshall aðstoðar utan USA......,.....

Einkennandi í aðdragandi alþjóðlegu fjármálakreppunnar var

að það var fyrst og fremst unnið með það sem hægt var að reikna út staðreynanlegt var út frá megindlegum greiningum.

Úr ræðu Jeremy Ruden, forstjóra OFSI (kanadíska FME), 17 júní 2015 þar sem hann var að útskýra hvernig staðið hefði verið að málum fyrir alþjóðlegu fjármálakreppuna

A man is walking down a dark alley where he comes across a second man. The second man is on his hands and knees, crawling around underneath the only lamppost in the alley. "*Can I help you?*" says the first man. "*Please*," says the second man, "I lost my car keys."

Finally, the first man gives up and says to the second: "I don't see your keys. Are you sure you dropped them here?" "Not at all," says the second man, "I dropped them at the other end of the alley."

"So why are we looking here!?!" asks the first man. The second man replies, "Because the light is so much better here!"

Kontra Ráðgjöf ehf

19 15

Aukin áhersla á gæði viðbótarupplýsinga í skýrslu stjórnar í ársreikningi tengist reynslunni af alþjóðlegu fjármálakreppunni

2005

Er innleidd sú krafa að skráð félög skulu setja upp ársreikning í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla. Markmið var að auka samanburðahæfni á milli fyrirækja og á milli landa. Áhersla á samræmda framsetningu ólíkra fyrirtækja.

Innleiðing IFRS á sama tíma kemur inn ákvæði í tilskipun ESB ákvæði um

2013

Kemur krafan um að viðbótarupplýsingnar sem gefa skulu 'glöggt yfirlit'skuli vera hluti skýrslu stjórnar í ársreikningi. Eftirfylgni með þessu ákvæði er að aukast hér á landi eins og í nágrannarlöndum okkar – bæði hjá eftirlits og markaðsaðilum.

2013 Grein 19 í ársreikningtilskipun ESB (2013/34/EU) um að viðbótar upplýsingar skulu vera í skýrslu stjórnar í ársreikningi – og falla undir gæðakröfur ferla við gerð ársreiknings.

2014

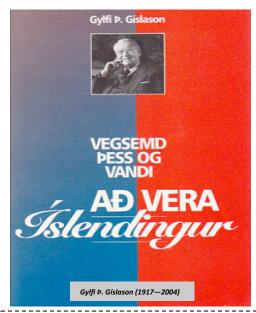
Kemur krafan um að gefið sé yfirlit yfir áhrif starfseminna á umhverfi og upplýsingar um félagslegaþætt. Þessar kröfur hafa fengið töluverða áherslu hér á landi.

Grein 19A í ársreikningatilskipun ESB (2014/95/EU) með kröfu um ESG reporting

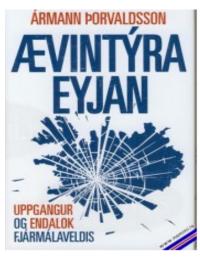
Íslenskar fyrír hrun og í dag. .. Erum víð enn og aftur 'afsprengí aðstæðna og fjötruð skynsemí'

Gylfi Þ Gíslason var hagfræðingur að mennt, rráðherra og tónskáld. Hann lagði áherslu á kosti blandaðs hagkerfis og velti fyrir sér Vanda lítíllar þjóðar í flóknum heimi. nútímans.

Gylfi lagði áherslu á takmörkunum hagfræðinnar sem fræðigrein til að geta tekist á við flókin öfl samfélags ólíkra einstaklinga á hverjum tíma. Bar hann þetta saman við þær ólíku viddir, samtvinnun og samspil ólíkra þátta sem rónlist nær að vinna með samtímis.

Ármann Þorvaldsson (1968-

Frum víð enn föst í að túlka lög og reglur á þrengsta mögulega máta. - Eíns og víð gerðum á sturlungaöld, eínkenndí. ísland í aðdraganda. bankahrunsíns 2008 og e r lífs p e kí Línu. Langsokks um þörf þess að lúta aga annarra.

VIÐAUKI II

Afsprengi aðstæðna og fjötruð skynsemi:

Aðdragandi og orsakir efnahagshrunsins á Íslandi frá sjónarhóli kenninga og rannsókna í félagslegri sálfræði

<u> Úr 8 bindi – viðaukaskýrslu II</u>

"Sökum fámennís þrífist ekkí fjölbreyttír undírhópar á Íslandí og þar af leíðandí skapíst ekkí dýpt í samfélagíð. Það þurfi síðan mun minna rok tíl að koma róti á grunnt vatn en djúpt og feykja því öllu í þá átt sem vindurinn blæs. Af því leíði að hjarðhegðunin verðí mun meíra áberandi en í fjölmennarí löndum"

Lagahyggja er hugtak sem notast er við í lögfræði og samfélagslegri umræðu. Hugtakið felur í sér ákveðna afstöðu eða viðhorf til laga og hefur áhrif bæði á það hvernig lög eru skrifuð og hvernig þau eru túlkuð og beitt í framkvæmd.

Með lagahyggju er einblínt á lagabókstafinn og hann túlkaður afar þröngt þannig að lítið eða ekkert tillit er tekið til tilgangs lagasetningarinnar og heildarsýnin um það hverju lagasetningin átti að ná fram tapast eða skerðist verulega. Oft er talið að þröng lagahyggja bjóði upp á að lög séu slítin úr tengslum við þann raunveruleika sem þeim er ætlað að hafa áhrif á.

Á slóðum Refs-ins.....

2018

2019

fubar 🌒

F.U.B.A.R. is an acronym for:

F*cked up beyond all reason.
 F*cked up beyond all recognition.
 F*cked up beyond all repair.

20. febrúar.2020

Ábyrgir stjórnarhættir auknar kröfur um gagnsæi

7 september 2020

Að framsögu lokinni verður efnið rætt út frá aðstæðum hérlendis og í samhengi við hlutverk lífeyrissjóða sem langtímafjárfesta í m.a. innviðum og um fjárfestingarkröfur lífeyrissjóða. Í pallborðinu verða Gylfi Magnússon, Ásgeir Brynjar Torfason og Yngi Örn Kristinsson.

7 september 2020.....

MÁLÞING hagfræðistofnun háskóla íslands

Flugsamgöngur sem grunninnviður í ljósi Covid

Simon Theeuwes - sérfræðingur í flugsamgöngum

Mánudaginn 7. september kl 15-16 á Zoom Verið öll velkomin Nánar á hi.is

The effects of Covid-19 on Aviation

Global and Dutch perspective

The Golden Triangle: Success in Europe

The successes of airports, governments and national flag carriers are directly connected to one another. Their success is also connected to the success of their national economies. This requires and justifies a high degree of collaboration via "the Golden Triangle". The Netherlands has a Dutch State owns:

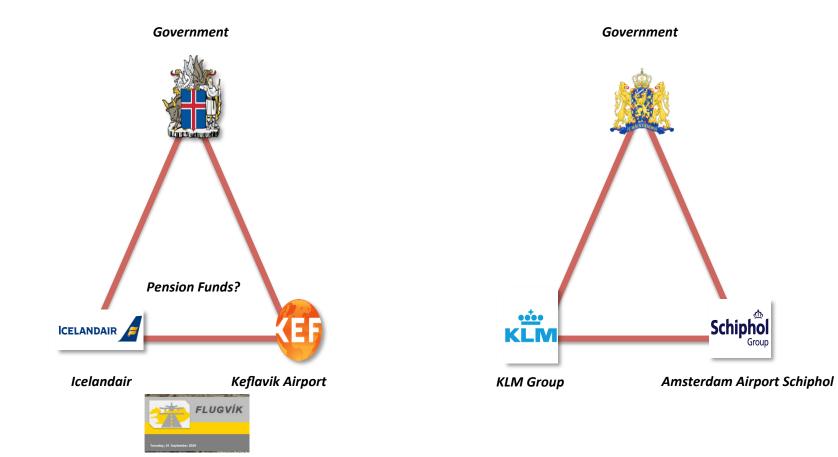
Dutch State owns: strong tradition of ▶ 70% of the *Royal* collaboration in the Schiphol Group, aviation sector. This ▶ 14% of *KLM* has been supported by AirFrance and the early recognition of ▶ 5% directly in *KLM*. the importance of Supporting KLM with aviation to the country's EUR 3.4bn due to *Royal Schiphol Group* is an COVID-19. social and economic dipport company with an "For decadey, elopment *important socio-economic* industry has been an task. Amsterdam Airport *important catalyst of* Schiphol creates value for the economic growth and social community and for the welfare in the economy not only in the Netherlands... This means greater Amsterdam future wealth and wellbeing metropolitan area but also in Sustainable of KLM and the Netherlands the rest of **the Netherlands** Sch aviation are inextricably Group and beyond, too."* intertwined"⁺

* From Schiphol website. [†]KLM 2019

What about the Golden Triangle in Iceland?

Strong interdependency Keflavik and Icelandair – cooperation is key

Netherlands: 100 years of cooperation, stimulating traffic and sustainability

Segir djarft skref að fjárfesta í flugfélagi

③ 07.09.2020 - 20:32 Efnahagsmál · Innlent · COVID-19 · Ferðaþjónusta · Icelandair · Kórónuveiran · Lífeyrissjóðir

Gylfi Magnússon prófessor og forseti viðskiptafræðideildar Háskóla Íslands, segir að gríðarleg áhætta sé fólgin í fjárfestingu i flugfélagi um þessar mundir og að það yrði erfitt skref fyrir lífeyrissjóðina að leggja fram verulegt fjármagn. Slík fjárfesting krefjist aðila sem hafi meira tapsþol og betri tengingu við fluggeirann. Slíkur aðili sé ekki til á Íslandi og jafnvel ekki erlendis þessa stundina.

Segır аокоти ríkisins vera "lykilatriði" í rekstri Icelandair og Keflavíkurflugvallar

Fyrrum ráðgjafi hjá Schiphol-flugvelli segir mikilvægt af hinu opinbera að vera tilbúið til að verja alþjóðaflugvelli og þjóðarflugfélög falli í kreppum.

The Golden Triangle- The Opportunity Now

THE GOLDEN TRIANGLE

Landsbankinn,

Íslandsbanki

Owned by the

Icelandic state -

this means the

stakeholder in

future through

State will

indirect

become an

Icelandair's

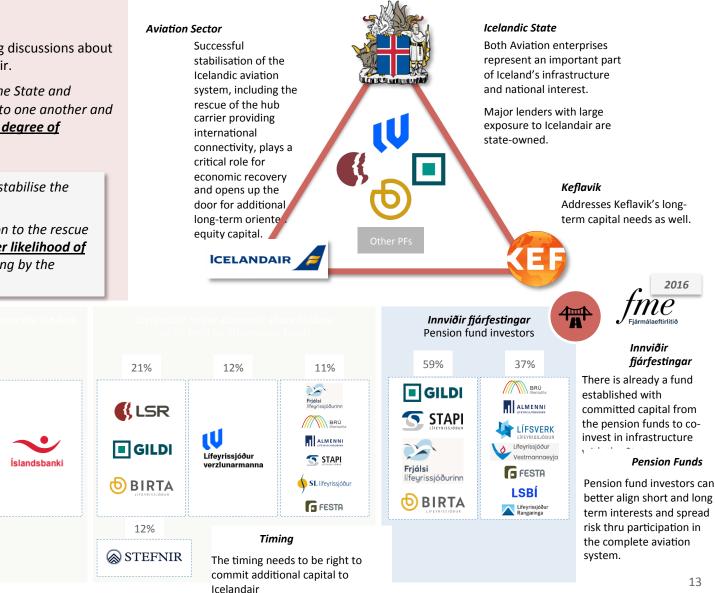
the banks.

There is a strong case for combining discussions about Keflavik Airport/Isavia and Icelandair.

The <u>success</u> of Keflavik/Isavia, the State and Icelandair is <u>directly connected</u> to one another and this requires and justifies a <u>high degree of</u> <u>collaboration</u>.

- → <u>Window of opportunity</u> to stabilise the Icelandic aviation sector
- Tying a Keflavik participation to the rescue of Icelandair ensures <u>greater likelihood of</u> <u>sustained</u> long-term financing by the pension funds.

Landsbankinn

Kontra Nordic - Foxtrot 2.0 Team

Kontra Advisors is a specialised financial advisory firm. We encourage a longer-term focus in business and investment decision-making.

SIGURJÓN G. GEIRSSON | FOUNDER AND PARTNER Sigurjón founded Kontra Advisors after having identified a gap in the Nordic markets for financial advisory services due to the changing nature of the investment decision process and governance. He has previously worked in Financial Advisory at EY and PwC within the financial sector where he has advised the largest banks, insurance companies and asset managers in the Nordic region. Sigurjón has also held senior positions at the Financial Regulator (FME) and Landsbanki. He is a member of the Financial Accounts Advisory Committee and of the Good Governance Professional Group.

SIMON THEEUWES MSc RC | EXPERT ADVISOR

Simon is an aviation industry expert, with a deep understanding and significant experience in how to invest in, develop and manage international airport assets. In the past 12 years he was involved in major M&A activities of Royal Schiphol Group (RSG) and its group financing activities. Before joining RSG, Simon worked in a Corporate Treasury & Investor Relations function with a Dutch listed global IT firm active in more than 35 countries. Before, he was working for 7 years in the investment banking industry for both UBS and ABN AMRO.

JEFFREY SUSSMAN, CFA | MANAGING DIRECTOR

Jeff is responsible for Kontra's corporate finance practice. He has managed engagements for European corporates seeking to raise debt and equity capital from the US private markets and manages Kontra's relationship with NY-based private equity firm Silver Swan Capital. Previously he worked at Deloitte Financial Advisory in Zürich where he was an advisor to major Swiss banks, Fitch Ratings in New York as a credit analyst and Fredell & Co Structured Finance, structuring and arranging debt capital markets financing for banks and

JAKE BLOCK | SENIOR ADVISOR

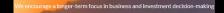
Jake focuses on corporate finance engagements with Kontra. He has previously worked in equity capital markets, private wealth and investment banking positions. This has included work in M&A advisory roles at Banc of America Securities, Credit Suisse and Schroders. Jake was also a European Equity Specialist at Nomura Securities where he managed Nomura's relationships with US West Coast stakeholders in Easy Jet, Ryanair, British Airways and Lufthansa and marketed European transport, airline and infrastructure companies capital raises and stake dispositions/acquisitions.

Focus on long term value creation

corporates.

www.kontranordic.com

Our Approach - Thought Leadership

ACADEMIC RESEARCH

- Work is supported by academic research.
- Active teaching and research in fields in Accounting, Finance and Academic work at University of Iceland.

REGULATORY AUTHORITIES

- Member of the Financial Accounts Advisory Committee and Financial Advisory Committees.
- Active dialogue with FME, RSK and Ministry of Finance.

MARKET INITIATIVES

- Active dialogue with market participants and forums to promote development of standards.
- Engagement with IIRC.
- Connection to investors focus on long term value creation.

Kontra Nordic- Stakeholder Engagement to Date

Background: The Ongoing dialogue and work on PPP and Governance

Soft PPP concept to proof of concept

2016 2019 "We worked with the team of Kontra on an emerging Schiphol LANGTÍMA FJÁRFESTINGAR Countries such as Canada, Group by their knowledge, insight and Australia, and the UK have Í INNVIÐUM connections. The work was used cooperation through Kontra together with Royal Schiphol soft PPP as successful tool to and timely manner and met our **Group** explored the opportunity of a Björn Z. Ásgrímsson, establish stronger pension expectations in terms of quality. Séfræðingur Fjármálasoft PPP of Keflavik International eftirlitsins er starfar um fund investment bessar mundir að málefnum Airport. management. lífeyrissjóða hjá OECD í París.

 Schiphol concluded it represented a real opportunity.

opportunity and were impressed conducted in a highly professional We highly recommend Kontra for assignments." Kjell Kloosterziel

Governance and Transparency

Síðasta kvöldmáltið .jpg

Both Thaddeus and Matthew are turned toward Simon, perhaps to find out if he has any answer to their initial questions.

Kontra Nordic

We encourage a longer-term focus in business and investment decisionmaking

Lífeyrissjóðir, langtímafjárfestingar og stjórnarhættir

Þriðjudaginn 10. desember kl. 12-13:30 í Hátíðasal Háskóla Íslands

Málþing á vegum Hagfræðistofnunar Háskóla Íslands, Landssamtaka lífeyrissjóða og Samtaka fjármálafyrirtækja.

Fyrirlestrar

- Langtímafjárfestingar og lífeyrissjóðir helstu áskoranir.
 Ólafur Sigurðsson, framkvæmdastjóri Birtu lífeyrissjóðs.
- Samviska eða stjórnviska í lífeyrissjóðum er hlutleysi góð stjórnun? Benedikt Jóhannesson, stærðfræðingur og f.v. ráðherra.
- Langtímafjárfestar og fjárfestingar í innviðum samstarf opinberra aðila og einkaaðila. Jake Block, sérfræðingur í langtímafjárfestingum.

Erindi Jake Block fer fram á ensku

JÓNAS H. HARALZ Í LEIT AÐ STAÐFESTU

Auknar kröfur til fjárfesta í lögum 129/1997 sem kom inn árið 2016 og gagnsæis lögin (nr. 102/2020)

Fjármagnsveitendur (bankar, lífeyrisjóðir)

Lög um lífeyrisjóði - ný ákvæði í 36. gr.

- kröfur um fullnægjandi greiningar sem forsenda ákvarðana
- ábyrgő stjórnar að framfylgja

Óli Freyr Kristjánsson

UMBOÐSSKYLDA

Rit með innskotsgreinum

Arion banki 2017

Hertar kröfur í lögum um lífeyrissjóði að fjárfestingar þeirra séu byggðar á viðeigandi greiningu upplýsinga.

1997 nr. 129 23. desember

Lög um skyldutryggingu lifeyrisréttinda og starfsemi lifeyrissjóða

VII. kafli. [Lágmarkstryggingavernd. Fjárfestingarheimildir og fjárfestingarstefna lifeyrissjóða.]²) ²⁾ L 1130016, 10 ge

■ 36. gr. [Fjårfestingarstefna lifevrissjóds.

Stjörn lifeyrissjöðs skal móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjöðunn og einstakar deildir hans og ávaxta fé sjöðsins og einstakra deilda hans í samræmi við eftirtaldar reglur og innan þeirra marka sem tilgreind eru í þessum kafla:

 Lifeyrissjóður skal hafa hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi.

 Lifeyrissjóður skal horfa til aldurssamsetningar sjóðfélaga og annarra tryggingafræðilegra þátta sem áhrif hafa á skuldbindingar.

 Allar fjárfestingar skulu byggðar á viðeigandi greiningu á upplýsingum með öryggi, gæði, lausafjárstöðu og arðsemi safnsins í heild í huga.

4. Lifeyrissjóður skal gæta þess að eignir sjóðsins séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

 Lifeyrissjóður skal setja sér siðferðisleg viðmið í fjárfestingum.

Ákvæði um ítarlegar greiningar

Stærri fyrirtæki

Lög (102/2020) um breytingu á lögum ársreikninga (3/2006)

- Gagnsæi í rekstri stærri félaga
- Verið að herða kröfur til óskráðra og tryggja fylgni hjá skráðum

2006 nr. 3 17. janúar Lög um ársreikninga

Lög nr. 102 9. júlí 2020.

Lög

um breytingu á lögum um ársreikninga og lögum um eudurskoðendur og endurskoðun (gagnsæi stærri kerfislega mikilvægra félaga).

66. gr. laganna orðast svo, ásamt fyrirsögn:

Piobósuroppfyiringar ans drangar, albantu og övissuþært. I skýrslu stjórnar felaga skv. 9. tölul. 2. gr. og felaga skv. 6. og ó-lið 11. tölul. 2. gr. skal til viðbötar við uppfysingar skv. 65. gr. venta glöggt yfirlir yfir árangar í rekstri felagsins, stöðu þess og þröum ássam flysingu á meginálarttu og óvissuþáttum sem það stendur frammi fyrir. Þá skal skýrsla stjórnar, eftir því sem við á, hafa að geyma tilvísanir til fjárlæða sem settar em fram í árarefkningi og frekkri skývingar á þeim.

Í viðbótarupplýsingum skv. 1. mgr. skal enn fremur fjallað um, eftir því sem við á:

- áhrif ytra umhverfis á félagið og ráðstafanir sem hindra, draga úr eða bæta tjón sem þ.-5 verður fyrir.
- mikilvægar visbendingar um öfjärhagslegan ärangur, þ.m.t. upplysingar um umlværfisog starfsmannamål og þekkingarforða félagsins ef hann skiptir verulegu måli fyrir tekjuöflun í framtiðinni,

Lög á Íslandi hafa ekki verið skýr varðandi gæði birtra árlegra stjórnendaupplýsingar til greininga (sbr. USA 10-K information).

Ákvæði um upplýsinga til greininga

Gagnsæislögin 26 Júní 2020

Anno 1998

Félog löggitto endurskoðenda

Utg.: Félag löggiltra endurskoðenda Ábm: Ásta H. Bragadóttir September 1998 21. árgangur, 3. tölublað

Áhættustýring fyrirtækja og afleiðusamningar

Sigurður Einarsson, forstjóri Kaupþings hf. Sigurjón Geirsson, forstöðurnaður endurskoðunardeildar Landsbanka Íslands hf.

Fjårmalaumhverfi stjörnenda fyrirtækja verður stöðugt flöknara og áhættur í rekstri fyrirtækja eru sennilega flein en fyrr. Nútima rekstrarumhverfi biður hins vegar upp á flein möguleika til arðsemi og áhættustýringar en áður þekktrust. Í takt við aukið frjálsræði og aukna möguleika til áhættustýringar og, markvissrar fjármálastjörnunar má því segja að hú fornkveðna að "hver er sinnar gæfu smiður" eigi sennilega aldrei behur við en ennmitt má. Í þessari grein áhættu fyrirtækis er einnig mik hafa i huga að líklegt er að hlu hagnaði fyrirtækis fyrri ára sé t einmitt vegna þátta sem skilgrei sem áhættuþættir hjá fyrirtækin um leið og tekin er ákvörðun un tryggja sig gegn óhagstæðri þróu einhvers áhættuþáttur s.s. gengi gjaldmiðils eða þróun vaxta, er v taka ákvörðun um að fara á mis v hagnað ef þróun þessa þáttar verð hagstæð.

Af þessu leiðir sá grundvallarrogl ákvörðun um notkun afleiðusamni áhætnstýringu skuli vera byggð á äkvörðun um markvissa áhættustjó fyrir fyrirtækið í heild þar sem skilgreindir hafa verið áhættuþættlir rekstri, ásættanleg áhættu fyrirtækis áhætnumörk o.s.frv. Aður en lengra haldið er því rétt að fara stuttlega yf heistu atriði í því sem kalla má áhætnustýringarferli fyrirtækis.

Áhættustýringarferlið

i upphafi ähættustýnngarferlisins er

Í upphafi áhættustýringarferlisins er nauðsynlegt að gera sér grein fyrir og skilgreina hvaða áhættu fyrirtækið býr við.

Efni blaðsins:

Áhættustýring fyrirtækjo og

Kontra Nordic

Focus on long term value creation

We encourage a longer-term focus in business and investment decisionmaking